116 szám

A „KELET" előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet" mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhau der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10 Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések fő vételi irodája Budapesten Szervitatér 3. sz.
Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam. 1881. Kolozsvár, szerda, május 25

A HATÁR ÁT VAN LÉPVE!

(T.) Dobogjon a sziv! A határ át van lépve! Küzdelmeink telepéről a kibontakozás csarnokába léptünk: Éljen a haza!

Mert minden jólétnek legautentikusabb fokmérője: a hitel! Láthatsz fényt, láthatsz szemkápráztató gazdagságot, láthatsz nagy vagyont és mindent, a mi megadja a külszin zománczát, sőt talán lelkedet is megtölti irigységgel, — de ha tudni akarod hány foku ott a jólét benső értéke? — hát, hogy magyar példabeszéddel éljünk: kérdezd meg a zsidót, hogy mit ád reá? Mert, ha nem ád rá a zsidó? Akkor az a jólét csak mulékony és maradandó értéke nincs; — mig ellenben jó barátai (!) elhiresztelhetnek valakit a legprédábbnak, a legszegényebbnek, rendezetlen viszonyok közt élőnek: de ha a zsidó ád reá? — Hát akkor a jólét garancziája ott van meg!

És ime, mig a Kerkápolyi idejében már csak nagy bajjal kaphattunk 153 milliót, azt is uzsorára, most a rente konverzió műveletéhez szükségelt 160 millió helyett 3000 milliót irt alá Európa! Nem hogy nem akar adni, de reánk akarja tolni pénzét! A bomlásnak indult magyar hitel, mint Phönix emelkedett ki hamvaiból! Magyarországnak jövőjét biztositva látja a pénzvilág, legmegvesztegethetetlenebb bizonyitéka kormányunk gazdálkodásának!

És ezzel az elismeréssel nem csak az van elmondva, hogy: Ime látjuk most már, hogy ez az ország meg fog élni, hogy hitelét a bajaiból való kibontakozásra használja fel, hát adjunk neki, nem tehetjük biztosabb helyre a pénzt; hanem az is: hogy a mely haza magának szerez, az gyermekeinek, a nemzetnek boldogitásáról gondoskodik! — Szegény hazának nem lehetnek jólétben fürdő gyermekei; de a hol az ország boldogul, ott a nemzet szegényen nem maradhat.

Ezért irta Széchenyi István az ő „Hitel" czimű munkájában:

„Nevetséges, vagy szomoru dolognak kell-e mondani, ha valaki nagy számu gulája és tölt gabona vermei mellett is koplal, vagy szinte éhenhal? Nevetséges vagy szomoru-e, ha egy birtokos, kinek kiterjedt szántóföldei, rétei, erdei, szőlői stb. vannak, ki nem adózik, s az országnak szinte semmi terhét nem viszi, s kinek sok ingyen dolgozik, — ha egy birtokos, mondom, annyira elszegényül, hogy végre adósságai miatt a semminél kevesebbje marad? Vig vagy szomoru játék tárgya-e inkább, kérdem az olvasót? Részemről nem tudom, nevessek-e, bosszankodjam-e? De hogy sokakra nézve a dolog hazánkban nem igen áll különben, bizonnyal tudom."

Innen látható tehát, hogy földbirtokosaink eladósodása nem mai eredetü, s hogy Széchenyi a „Hitel"-ben épen ezek okát fejtegetve, azon utakat jelöli ki, melyeken haladnunk kell; hogy mily magaslatára kell emelkednünk a czivilizácziónak, hogy oda jussunk, hol más művelt nemzetek állnak, s hogy hitelünk egyenlő legyen Európa más művelt nemzeteinek hitelével. „A mely pillanatban ezt elérjük, abban a pillanatban kezdődik a leendő Magyarország!"

A mig tehát a szélsőbal az ő esztelen politikájának kórságában már az ország feldarabolásától sem irtózik, s ugy akar független lenni, hogy az oláhokban keres magának támogatót, szóval: a mig vak szenvedélye már a hazaárulás bűnének elkövetésére is késznek nyilatkozik? — kormányunk a honalkotás dicső munkájában fárad, s ha nagy Széchényink kiemelkednék sirjából, keblére ölelné az ő méltó utódait.

Mert igenis a Széchenyi látnoki lelke irta meg Magyarország ujjáteremtésének ezen programmját; több és kevesebb tapintattal ezen programm szerint működtek kormányaink 1867 óta, de oly szerencsésen, oly tapintattal és sükerrel még egy sem, mint a mai.

Hitelünk ime elérte azt a fokot, melyen túl az új, a boldog Magyarországnak kezdődni kell, s igy az óra ütött!

Dobogjon fel minden magyar kebel!

A küzdelem telepéről a kibontakozás csarnokába léptünk!

A képviselőház igazságügyi bizottsága Horváth Lajos elnöklete alatt tartott tegnapi ülésében, melyen a kormány részéről Pauler Tivadar igazságügyminiszter volt jelen, tárgyalta a főrendiháznak a törvénykezési rendtartás és végrehajtási eljárásra vonatkozó módositárokból azon szakaszokat, melyek az igazolásra és perujitásra vonakoznak és azokat minden változás nélkül elfogadta. Ennélfogva a törvénykezési rendtartásra nézve az igazságügyi bizottság a főrendiház minden módositásához hozzájurult; a végrehajtási eljárásra vonatkozólag pedig csakis a 2. és 30. §-hoz tett módositások el nem fogadását véleményezé. (Orsz. Ért.)

HÁROM KÖZLEMÉNY A NÉP SZÁMÁRA.

II.

Financz.

(T.) Adószedő és financz mesterség, széles e világon sehol sem örvend valami nagy népszerüségnek, de szükségességüket széles e világon annyira belátták már az államok, hogy a vad emberek országait kivéve, financz már mindenütt található, adószedő pedig még ott is. Hanem hát persze, a finánczczal bajos dolog kibékülni sőt 1867 előtt, mikor egyet-kettőt zsákba vartak, hát tapsolt ennek a jó vicznek az egész ország, s hogy mint lehet a finánczot kijátszami, még ma is a hazafias mulatságok közé tartozik.

Bezzeg 1867 előtt, mint sok mindenre, hát a financz mesterségre is kimondtuk a halálos itéletet, de bejövén a magyar világ, hát sok mindennel a financz mesterség is megmaradt. Lónyay Menyhért levén a pénzügyminiszter, az ellenzék azon felszólitására, hogy miért nem törti már el a trafikot és hogy miért nem gyógyitja ki Magyarországot a finánczból? — hát tréfásan azt felelte, hogy: azért nem teheti, mert amint meggyőződött róla, hát ez a financz betegség egy oly kinövés, melyet ha operálunk, sokkal nagyobb baj kelet-kezhetik belőle, mint amilyen eddig volt. Azokból a jövedelmekből ugyanis, melyeket a financz őriz, körülbelül kitelik a quóta, s igy tulajdonképen azt az erőt és biztonságot, melyet a birodalom hatalma Magyarországnak is kölcsönöz, a finánczban találjuk föl. És ha ez a financz nem volna, hát azt az adót, melyet most csak a dohányzás rosz szokása fizet, (s amely adó az egész müvelt világon be van osztva) ki kellene vetni az ártatlanokra is, mert ha csakis a dohányzókra vetnők ki, hát vagy titokban dohányozna a legtöbb ember, vagy hogy azt megakadályozzuk, — még több finánczra lenne szükség, mert legalább is minden dohányzó ember hátához még egy financz kellene.

Hát lássák kérem, ez is olyan dolog, hogy nem jó ugyan, de hasznos. A dohányosokra kellemetlen egy kissé, na de a dohányosok meg a nőkre nézve, vasuton, vendéglőkben sat. kellemetlenek, hát ugy kell, fizessenek érte. Minden oly dolgot meg kellene adóztatni, ami másoknak kellemetlenséget csinál. — Ám tessék csinálni, de tessék érte megfizetni. — Hát igy fizet meg a dohányos ember ezen kellemetlenségért a trafikosnak.

Ami pedig a dohány termelést illeti? — Az be van bizonyitva, hogy mai napság Magyarország gazda közönsége négyszeres vagy ötszörös jövedelmet huz a dohányból, mint a trafik előtt huzott. — Hát mig egy részről a trafik adó, — más részről meg jövedelmi ág, s ott van a bizonyság: a termelők szivesebben termelnek az állam mint a külföld részére, mert az állam jóbban megfizeti, s ha trafik nem volna, ha a dohány árát az állam meg nem határozná, — hát a közönség a külföldi és belföldi kereskedők önkényének sokkal jobban ki lenne téve.

De hát most már az a kérdés: igy van-e jobban, hogy az állam a financz által vagy 30 millió jövedelemhez jutván, annyival kevesebb az adó? — vagy hogy ha 30 millióval több lenne a kivetett adó? — és nem lenne financz?

Sok okos ember törte már ezen a fejét, higyjék meg önök, de mert minden gondolkozás és számitás oda lyukadt ki, hogy az állam azt a jövedelmet, melyet a financz hajt, nem nélkülözhetvén, sokkal okosabb ezt a jövedelmet ezen az uton huzni, mert sokkal kevésbé érzi meg a közönség, mintha adóképen lenne kivetve.

Hanem én még nem csak azokat adóztatnám meg, kik dohányoznak, sört isznak vagy nem katonáskodnak, hanem megadóztatnám, kik nem házasodnak, kik korhelyek, kártya után élnek, és a többi. — Szóval felkutatnám, hogy mi káros és kellemetlen a társadalomra nézve, s azokra rájok reczitálnék, az szent, — a másféle adókat pedig leszállitanám mielőbb, mert ez uton mielőbb megszabadulnánk legnagyobb terheinktől.

Igy kell a dolgot felfogni és igy kell megérteni, — mert ha kutatjuk ezt vagy azt, hát mindennek megvan a maga oka, s azok az emberek lármáznak minden ellen a legjobban, kik egkevesebbet gondolkoznak. Bár ugy lehetne kivetni minden adót, hogy csak azok fizessék, a kik akarják, és beszüntetni minden muszáj adót a maga személyétől. Ide törekednek a müvelt államok, és az be is fog következni, hogy például: a ki nem dohányzik, nem kávézik, megházasodik és nem korhely, hát az nem fizet semmi adót. Hanem a ki nem képes ezen élvezeteket megvonni magától, hát az fizet, de az is ugy, hogy nem tudja mikor, hanem fél és tized krajczáronként. Igen is! Az állam és társadalomra nézve hasznos dolgokról az adót le kell venni, s arra vetni, a mi az államra nem hasznos, a társadalomra nézve pedig kellemetlen.

Ezeken az utakon és módokon lehet majd a népek terhén könnyiteni, még pedig ugy, hogy az által ne károsodjék senki, az állam ne legyen kénytelen a szegény szorgalmas, de vagyontalan családapák szájától a kenyeret elvonni és szaporitani a nemzet koldusait, — mint azt az ellenzék tanácsolja; ne legyen kénytelen beszüntetni az épitkezéseket; s a kenyérkeresetet a munkások ezreitől elvonni, — mint ahogy az ellenzék tanácsolja; és ne legyen kénytelen jutalmazatlanul hagyni az érdemet, mint ahogy az ellenzék tanácsolja. — Mert, hol lehet egy valamire való államot képzelni, ahol a kormány azt teszi feladatává: hogy a tanult embernek kenyere ne legyen, tehát a tudomány ne terjedjen; a munkások állam épitkezés által keresethez ne jussanak; hogy akár mily szolgálatokat tesz valaki a hazának, az államnak vagy társadalomnak, hogy az jutalomban ne részesüljön? — Pedig hát az ellenzék okoskodásából ez sülne ki. —

Nem ugy, nem ugy édes barátaim: hogy hübele Balázs, el kell törülni ezt meg ezt az adót s egyszerre százezrek legyenek földön futókká, hanem igen is, gondolkozni kell rajta, hogy lehessen az országnak a terhektől megszabadulnia, s aztán oda vinni az adó fizetést: hogy a terhes adók eltörültessenek és oly adókkal váltassanak fel, melyet könnyen elvisel, s melyet ugy szólván meg sem érez a közönség.

Ezt akarja elérni idővel a mi kormányunk, amihez pedig nem kell egyébb, mint türelem, s reménység: hogy minden jó akaratot és kitartó szorgalmat megjutalmazott még az ur Isten!

Innen láthatja minden ember, hogy az a financz, ki a haza ezen jövedelmei felett őrködik, jobb szolgálatokat tehet nagyon sok olyan szájaskodó haszontalan embernél aki csak kiabál, de nem tesz semmi jót, és nem hajt semmi hasznot a hazának.

KÜLFÖLD.

A bécsi képviselőház tegnap elfogadta a junius havi adófelemelésről szóló törvényt. A baloldal ezuttal is ellene szavazott ezen harmadik ideiglenes adófelemelésnek, melyet a ministerium ezen ülésszak alatt inditványozott. Ezután a Lienbacher inditványa, a nyolcz évi tankötelezettség leszállitásáról, került szőnyegre. Az inditvány ellen tizennégy szónok jelentkezett, mig mellette egy sem. A vita az ülés folyamán nem ért véget s a következő ülésen folytattatik.

—

Berlin diplomatiai köreiben a beszéd főtárgyát a hamburgi kérdés képezi. A „Nordd. allgem. Ztg." legutóbbi számában igen sajátságos módon indokolja Bismarck azon inditványát, mely szerint javaslatba hozta a szövetségtanácsnál, hogy a hamburgi fővámhivatalt feloszlassa. Ugyanis nevezett lap kimondja, hogy annak oka maga a Reichstag, mert elég merész volt a vámügy és határvédelemnek ezen részét a Reichstagnak alávetni, és ez által megtámadta a szövetség kormányt. És hogy elejét vegye az ebből eredhető conflictusnak, Bismarck czélszerübbnek tartotta a Reichstag által követelt vitatárgyat egészen elejteni. A „National Zeitung" erre azt válaszolja, hogy a kanczellár e szerint a vitáknak elejét akarja venni, de ép oly módon, mint ama hirhedt dr. Eiserbart, a ki, hogy a fogfájást meggyógyitsa, egyszerüen levágta az emberek fejeit.

—

Franczia országban, daczára a Párisból érkező megnyugtató hireknek, mégis ugy látszik, hogy ministerválság van készülőben. Nem fog ugyan gyorsan bekövetkezni, de a közeli időkre várható. A kabinet egyik tagja ez iránt megkérdeztetvén, igy válaszolt: „A hogy Gambetta akarja." Mert hogy Gambetta uralja a helyzetet, hogy csupán csak ő töle függ meddig üljenek a ministerek székükben, az iránt semmi kétség, és valószinü, hogy Cahorsban elmondandó beszédében adand „némi felvilágositást terveiről és szándékáról. Párisban ama hir kering, hogy Gambetta mihelyt Cahorsból visszatér — körülbelől tiz nap mulva — a kamarát feloszlatni szándékszik. Mert a mint állitják, igen nagyon siet, hogy a lajstrom scrutinium szerint megválasztott képviselőket minél előbb üdvözölhesse a bourbonne palotában, és nagy sulyt fektet arra, hogy a jövő 1882-ik évi budget az uj képviselőház által szavaztassék meg. Igen helytelen és megrovásra méltó lenne Gambettától, ha győzelmét ily gyorsan akarná kiaknázni. Mert hogy a lajstrom scrutinium elfogadása nem annyira a republicanus párt, mint a kamara elnökének személyes győzelme, világosan kitünik, ha a szavazás számszerinti eredményét vesszük tekintetbe. Mely szerint a republicanusok a választási reform mellett csak 202 szavazatot adtak be, és igy a lajstrom scrutinium tulajdonképeni győzelme a jobboldal szavazata folytán vivatott ki. A tunisi szerződést a kamara előreláthatólag kedvezően fogadja. Esetleg Barthelemy St. Hilaire csakis a pénzügyi kérdés iránt, és az olasz lapok által kürtölt azon állitások miatt fog interpelláltatni, melyek szerint a franczia kormány Spanyolországnak kijelentette volna, hogy a spanyol befolyárnak Maroccoban nem fog ellene szegülni.

—

Szt.-Pétervárról jövő levelek, a német conservativ lapokban neki esnek Loris Melikovnak és minden érdemét, melyet Oroszország belügyei körül szerzett tévesen letagadják. Hiában, ilyen a világ sora. Igen különös a főérv, melyet ellene felhoznak, t. i. hogy daczára az egyeduralkodó czár minden kérésének, nem maradt meg állomásán, a melyre pedig Oroszországban ezelőtt nem volt eset, és eddig Oroszországban a miniszterek mind hű és szófogadó szolgái voltak a czárnak.

—

A bolgár fejedelem szándékáról és terveiről jelentik Konstantinápolyból, hogy a külföldiekből álló államtanács kinevezését és magának 7 évre tartó dictaturát kér, hogy feljogositassék az adóügyeket kivéve, törvényes erővel biró rendeletek kiadására Ezen idő lefolyta után be fogja nyujtani az alkotmány reformjának tervét. — Ez magában véve valóságos államcsiny lenne.

BELFÖLD.

A brasói garázdálkodás.

Brassó, 1881. május 22.

Ma Brassóban minden jóérzelmü magyar hazafinak boszuság tükrözik arczán és keblét szánalom tölti el a tapasztaltak felett. Az izgatások a magyar állameszme s a magyarság ellen állandó. Az oláh bujtogatások meg sem tudjuk nevezni hova vezetnek. Tegnap azaz május 21-én mint az oláh király koronázási ünnepélyének előző napján a brassói oláh-gymnasium tanuló ifjusága májálist tartott. Az idő kedvezett, szép májusi nap volt, minek következtében igen sokan kimentek más nemzetbeliek is megtekinteni a diadalmámorban uszó nagyreményü oláhifjak tavaszi ünnepélyét. A majálison teljes számu volt az brassói oláhság. A mámoros csőcselék izgató beszédeket tartott, szitkokat szórt a magyar állam ellen s meggyalázta a magyar zászlót. A dolog igy történt: Bozianu czukrász sátorral ment ki, hogy árulja édességeit, s bátorkodott sátrára egy nemzeti szinü lobogót is tüzni a többi mellé.

Az oláh főgymnasium nagyreményü növendékei végtelen dühvel rontottak nevezett czukrász sátrára, letépték a nemzeti szinü zászlót nagy hősiességgel összetiporták s szétszedték rongygyá.

Elégtételt kérünk e vakmerők ellen, kik állami jelvényünket sértették meg. Példás elégtételt, a miből okuljanak, hogy van még ereje a magyarnak megfenyiteni azt, ki tiszteletlenül s háladatlanul bánik vele.

Az oláh tanárok közt egy-kettő roszalását fejezte ki ez eljárás miatt, mert ugymond: ebből még baj is lehet!?

Este 8 óra után a plevnai induló és oláh dicsénekek kurjongatása mellett szerencsésen visszaérkeztek gymnasiumok elébe. Itt a katonai zenekar egy oláh nótát játszott, azután folytak az oláh dictiók, melyeknek értelme nem volt egyéb, mint buzditása az oláh tanuló ifjuságnak az oláh birodalom mellett, melynek ők a leendő bajnokai, támaszai.

Kilencz órakor a czenk tetején óriási lángok emelkedtek az oláh király (plevnai hős) koronázási ünnepélyének előestéjén.

Brassóban minden történhetik, nem veszi senki számba, még ha az oláh főgymnasium növendékei is ugy neveltetnek, hogy képesek nemzeti zászlónkat piszkos kezekkel, szavakkal illetni. — Vajjon mikor lesz vége e népség az kotmányellenes bujtogatásainak?

r. l.

Képviselőválasztási mozgalmak.

Maros-Vásárhely, 1881. máj 23.

(Báró Kemény Domokos beszámolója.)

Maros-Tordamegye mezőségi kerületének képviselője b. Kemény Domokos, Malomfalván tegnap tartotta beszámolóját választói előtt.

Nagy közönségre számitani nem lehetett a mezőségi — most sártengerré vált utak, — a tegnapi — kevés megszakitással — folytonos esőzés, — Malomfalvának a kerület legszélső pontjani fekvése, — sőt a beszámolás megtartásának nem éppen a maga idejében lett köztudomásra hozása miatt, ezeknek daczára azonban az érdekeltség szép számát hozta össze a választóknak s a választó közönség minden társadalmi osztálya értelmes tagjai által volt képviselve.

A beszámólat dióhéjba szoritom a következőkben:

Képviselőnk kötelességének tartotta minden adott alkalommal a földbirtok érdeke védelmét tenni különös figyelme tárgyává, a mint ezt ezelőtt kilensz noval történt megválasztásakor is igérte, annálfogva nem pártolhatta a másod osztályu személyes kereseti adó tárgyában elkészitett, de visszavont törvényjavaslatot, mint a mely a kisbirtokra rott volna ki az eddiginél nagyobb terhet; ellenben támogatnia kellett a czukor, kávé és sör fogyasztása megadóztatásáról szóló törvényt azon indokból, mert a már megallapitott állami költségvetés szükségleti rovatának hiánylata fedezéséről gondoskodni elodárhatlan kényszerüség volt, — hozzájárult az uj bélyegtörvény alkotásához, melyben rendelkezés van az iránt is, hogy az összes hatályban levő illeték- és bélyeg-törvények összegyüjtve odassanak a közönség használatára s igy segitve van azon bajokon, melyek ezen törvények elszórtani létezéséből származtak, — sajnálja, hogy a polg. perrendtartás novellái alkotásánál nem jutott érvényre azon felszólalása, hogy az árveréseknél becsáron alól eladandó ingatlanok visszaváltására három évig joga legyen az árverezést szenvedőnek.

Végül: rövid idő alatti működéséből illetve pártjának működéséből nem vonhatja azon eredményt, hogy országos bajainkon segiteni, „a bölcsek köve" feltalálva van, de biztosit az állapotok lassu bár, hanem éppen azért koczkáztatással egybe nem kötött javulásáról. — Felemliti a konverziót, mely pénzmüveléssel évi két millió ötszáz ezer forintja takarittatik meg az államkincstárnak.

Nem vagyok a szivek és vesék vizsgálója; következőleg nem tudhatom a beszámoló benső hatását, de azt tudom, mert hallottam, hogy a jelen volt választók őszinte lelkesedéssel kérték föl képviselő urat, a jelöltségnek a küszöbön álló választásrai elfogadására, — kiválóa azon okból, mivel érdekeik védelmét oly képviselőre óhajtják bizni, ki ezen érdekek védelmezésében saját érdekeit is védi.

l.

Déván a szabadelvü párt hivei — egy a napokban tartott conferentián — elhatározták, hogy Szathmári Györgyöt és gr. Horváth-Toldy Lajost léptetik fel képviselőjelöltekül, ha junius 1-éig a jelöltség elfogadása iránt határozottan nyilatkoznak. A jun. 1-én tartandó párteonferentia föltéve, hogy a jelöltséget mindketten elfogadják — végérvényesen fog dönteni, hogy ki

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mellé sorakozand. A közhangulat — irja az „Ellenőr“ — Szathmárit óhajtja, s mindennap várja nyilatkozatát. Szathmári föllépése esetén a szabadelvü párt győzelme biztosnak tekinthető.

A szélsőbal a mult vasárnap Hidalmáson ütötte a nagy dobot, s szokás szerint az „Ellenzék“-ben viszhangzik a megdöngetett dob és összecsapott réztányérok pokoli zsibaja. Megtették Barcsay Domokost szélbali követjelöltnek, hadd élvezze ő is legalább a választásokig a dicsőséget, hogy Helfy Náczi és Ugron Gábor uszályhordozója lehet. Az „Ellenzék“ szerint Barcsay Domokos megmagyarázta a kalotaszegi magyaroknak, hogy az osztrák-magyar bank jelenleg nem segit a hitelen, (az uj nemzetgazda szerint bank csinálja a hitelt) továbbá a közjogi kiegyezés megöli a hidalmási ipart, s ez olyan hatást tett a jelenvoltakra, hogy az „Ellenzék“ saját szavai szerint ugy kiáltottak fel: „Ez a mi édes apánk!“ „Isten nem hagyhat el minket!“ Világos dolog, hogy az első felkiáltással az „Ellenzék“ is csak tréfál, mert azt a furcsa dolgot csak nem mondhatták a hivek komolyan, a másodikra nézve azonban bizonyos, hogy épen csak Barcsayt kellett szélbali követjelöltnek kikiáltani, hogy Kalotaszegre visszatérjen az isteni gondviselés.

A gyülésen egyébiránt Zsombori Lajos elnökölt, a kit traditiói nem engednek, hogy szélbalivá legyen, Szacsvay Sándor aligha, báró Wesselényi Ferencz pedig, a kivel az „Ellenzék“ feldicsekszik, épen nem szélbali. De hát mindez csak arra czéloz az ügyesen korteskedő „Ellenzék-“től, hogy pártunknak nemes indulatu, békességszerető jelöltjét Lészay Lajost visszariassza. Már szeretné is a ravasz calléga látni, miként retirál meg e zaj elől, a kit eddig egyhangulag választottak meg Kalotaszegen. Reméljük azonban, Lészay Lajos, a ki köré ma is a vidék választóinak óriási többsége csoportosul, hü marad a hozzá hiven maradottakhoz.

A trónörökös B.-pesten.

Stefánia az árva leányok között.

Vasárnap fél 12 órakor érkezett az árvaházba a trónörökös asszony Nostyz grófnő udvarhölgyével. A trónörökös asszony megcsókolta Klotild főherczegnőt, ki rá várt, aztán váltott pár szót Weisz B. F.-fel, a polgármesterekkel, aztán az árva lánykák közé lépett, kik a főherczegnőt tisztelteljesen halk, s oly gyermetegül tartózkodó, de egyuttal szépen megnyujtott „éljeeen!“-nel fogadták, hogy Stefánia elnevette magát. Jókedvüen szétnézett közöttük, s ekkor előlépett a sorból egy kicsi, szőke teremtés, s átnyujtott neki egy szép nagy virágcsokrot sárga rózsákból és gyöngyvirágokból, melyről fehér selyem szalag csüggött alá e fölirással: „Erzsébet árvaleányház — 1881. május 22.“; illendően meghajtotta magát, s szemlesütve huzódott vissza a többi közé. A főherczegnő pár perczig megszemlélte a virulo kinézésü árvákat, aztán megindult, hogy az épület berendezését megszemlélje. Vezetői a főpolgármester és az igazgató.

Legelőbb a kézimunkák kiállitó termébe mentek. Itt a főherczegnő tüzetesen megszemlélt nehány harisnyát, széthuzogatta kötésüket, megvizsgálta a szemek tömörségét, aztán a szakértő méltánylásával mondá:

— Igen szép kézimunka: finom és egyenletes.

Majd megpillantott egy nagy, virágos himzésü szőnyeget, és azt kérdé:

— Mi lesz e himzésből?

— Szőnyeg, fönség, felelt a tanitó; de ezen csak szabad órákban dolgoznak a növendékek.

Stefánia megvizsgált apróra mindent; a főkötőcskéket, a mintaszalagokat, s kiszabott, de összevarratlan ruhadarabokat; mindenikre téve oly megjegyzéseket, minőket csak a teljesen jártas tehet. Aztán igy szólt:

— Menjünk a tanterembe, az nagyon érdekel.

Ott még arra is jutott figyelme, hogy Budapest mappáját megdicsérje. A kis kézi könyvtár előtt kérdezte, hogy minő müveket kapnak a növendékek?

— Schmidt és Hofmann könyveit.

— Ah! Hofmann, kiáltá föl jókedvüen, azt magam is szerettem olvasni nagyon!

Aztán betekintett a kis mosdószobába, hol a köpenykék és a tiszta mosdó medenczék czélszerü rendezése jó időre lekötötte a figyelmét; majd a hálószobákon sétált végig, érdekkel hallgatva az egyes, nevezetesebb alapitványi ágyak történetét. Majd a konyhába ment. Kivallatta a szakácsnét:

— Mit főznek ebédre?

— Marhahuslevest, káposztát meg disznópecsenyét, felelt a jó öreg hüségesen, s fölemelte a legnagyobb fazék fedőjét, hogy bizonyitsa azt, a mit mondott.

A mire a főherczegnő megjegyezte, hogy

— Otthon főztem magam is néha.

Majd a nagyterembe értek. A falon függő arczképeket megmagyarázták a főherczegnőnek: Deák Ferenczé volt az egyik, s a főherczegnő bizonyos megilletődöttséggel hallgatta, a mit Deákról mondottak, megemlitvén végül azt is, hogy Deák arczképeinek sokszorositásából szép összeg pénz jutott az Erzsébet árvaház javára; a másik arczkép Weisz B. F.-é, s a főherczegnő ismételve kijelenté az öreg urnak teljes elismerését azért a nemes fáradságért, melylyel ez intézetet megalapitá. Aztán fölkérték, hogy nevét irja be a vendégkönyvbe.

— Nagyon szivesen, mondá a főherczegnő, s kezébe vette azt az aranyozott ezüst tollat, melylyel a király és királyné is beirták neveiket; e tollba annak emlékére be vannak vésve e szavak: „Első Ferencz József király és Erzsébet királyné 1872. április 12.“ A főherczegnő finom, biztos vonásokkal irta le: „Stefanie,“ aztán kanyaritott alá egy kis kaczér kunkort, hol azonban már bizonytalanságot mutat a kézvonás. Azután Klotild főherczegnőt kérték meg szépen, ki szintén beirta: „Klotild főherczegnő.“

Visszatértek a terrasse-ra; a gyermekek megint megreszkiroztak egy félénk, éneklő „éljeeent,“ a főherczegnő többeket megszólitott, meg-megsimogatva egyiknek másiknak a gömbölyü állát, aztán előszólittatá azt a kis szőke kis gyermeket, kitől a bokrétát kapta, (melyet másfél óráig tartó látogatása alatt le nem tett kezéből) s azt kérdé tőle:

— Vagy már hat éves?

— Igen kérem, mondá fenséges bátorsággal, már tizenhárom éves is vagyok.

A mire a főherczegnő vidámau felkaczagott; olyan volt a nevetése mint az ezüstcsöngettyü. A társaság is jókedvü derültséggel fogadá a tévedést, melyet megmagyaráz, hogy a lányka olyan kicsike, hogy szinte ölbe való még, s oly szép a maga göndör fürteivel, akár valami baba.

A főherczegnő ezután Miksics kisasszonyhoz fordult, megkérdezte tőle, hogy „Jól tanulnak-e a növendékek?“ s meg van-e velök elégedve?“

Aztán pár elismerő, meleg szóval szivélyes bucsut vőn, s általános éljenzés között elbucsuzott.

Az egész látogatás a vidám, derült kedély fesztelenségével birt, és Stefánia üde, vidám kedélyének látható gyönyört okozott.

Innen a Józseftérre kocsizott a társaság, megszemlélendő a trónörökös asszony boldog emlékü nagyatyjának, József nádornak ércszobrát. A sétány el volt zárva, és csak a társaság tagjait bocsáták a korláton belül; Stefánia huzamos ideig szemlélte a szobrot, fölirásait lefordittatá, megmagyaráztatá magának és vezetői szavaira annyira elérzékenyedett, hogy nagyatyja emlékének könnyüivel adózott.

A miniszterelnök bálja.

A miniszterelnök bálja fényesen sikerült. A palota nagy terme már 9 órakor ugyszólván zsufolva volt vendégekkel, kik lehetőleg mind itt akartak maradni, hogy annál biztosabban lássák ő fenségeiket. E teremben fogadta ugyanis a házi ur és öccse Tisza Lajos a vendégeket, mig a házi asszony a jobboldalra nyiló sarok teremben várt az érkezőkre. Ez utóbbi terembe gyült a hölgyek korábban érkező része. Valamivel 10 óra után érkeztek meg ő fenségeik, kiséretükben József főherczeg és neje, továbbá Coburg herczeg. Alig csillapultak az éljenek, rövid társalgás után megeredt a táncz, keringő volt, melyet Rudolf trónörökös nyitott meg Tisza Pauline kisasszonynyal. Ezalatt fenséges neje a teremnek a Duna felé szögellő sarkában foglalt helyet egy pamlagon Klotild főherczegasszonynyal, maga mellé ültetve a háziasszonyt is. Balra tőle az aristocratia több nőtagja foglalt helyet.

Stefánia főherczegnő halványsárga virágokkal áttört fehér brokát ruhát viselt. Fejdiszét nehány gazdag gyémántos hajtü képezte. Igen nagy szerepet vitt a fejdiszitésben ez este a toll is, de főleg a gyémánt. Igen csinos gyémánt ékszert láttunk a bájos Szapáry Géza grótnén és dióuyi nagyságu gyöngyöket Festetich György grófnén.

A keringőre négyes következett, melyet Rudolf trónörökös Clotild főherczegasszonynyal és Stefánia Coburg herczeggel tánczolt. Egészben véve tánczolhatta 25—30 pár. A csárdást igen nagy figyelemmel kisérte Stefánia főherczegasszony; habár a nagy tömeg következtében csak kevesen és igen kis helyen tánczolhattak. Rohonczy Gida és Salamon urak tüzes és mégis délczeg táncza meg is érdemelte a figyelmet. Még egy négyesben vettek részt ő fenségeik s ebben Rudolf főherczeg Andrássy Katinka grófnéval, Stefánia főherczegasszony Tisza Lajossal tánczolt. Ezután cercle következett, melyben a trónörökös pár többekkel igen hosszasan társalgott. De már a táncz alatt is főleg Stefánia főherczegasszonynak több ifju hölgyet mutattak be, igy a szép Zichy-nővéreket, kik minden fejdisz nélkül egész egyszerüen fésülve jelentek meg, továbbá Trefort miniszter leányait és többeket. A cercle alatt leghosszasabban Andrássy Gyulával társalogtak ő fenségeik, továbbá Tisza Lajossal, Szapáry gróf pénzügyminiszterrel. Rudolf főherczeg azonkivül az aristokratia egy némely kiváló nőtagjával is hosszasabban beszélgetett, igy Andrássy Aladár és Szapáry Gyula grófnéval stb.

Ő felségeik távozásakor ismét riadó éljenekkel tanusitották a jelenvoltak lelkesedésöket és hódolatukat, mig a czigányzenekar rázenditette a Rákóczyt.

Ezután a többi vendégek száma is megritkult egy kissé, a tánczolók nagy örömére, kik valószinüleg rakni fogják kivilágos-kivirradtig.

A miniszterelnök báljában egészben véve ugyanaz a közönség volt, mely legszebb elitebálakon szokott megjelenni. A szokottnál nagyobb számu képviselők képezték még leginkább a megkülönböztető vonást. Különben pedig ott láttuk nemcsak a magasabb tisztviselői, birói és főrendi osztályok, hanem a megyei és városi körök s a polgári foglalkozások kiválóbb jeleseit is.

A trónörökös-pár elutazása.

A trónörökös és felesége, Stefánia, — mint tegnapi táviratunk már jelenté — elutaztak Budapestről. Mint megérkezésükkor, ugy most is végtelenül hullámzó néptömeg éljenriadala szállt utánok, fejük fölött mindenütt magyar lobogók lengettek. E néptömeg a budai várpalotától kezdve végig huzódott az Albrecht-uton, a Ferencz-József-téren, a fürdő-utczán, a váczi uton, a szélesebb helyeknek egész terjedelmét betöltve. A váczi uton sorba voltak állitva a testületek, melyeknek tagjai szalagcsokrokat hordtak mellükön, s a lobogóik alatt csoportosultak. A rendet ma is kivont karddal huszárok, lovas és gyalog-rendőrök, fehér szalagos rendőrtisztek tarták fönn.

Elsőben Koburg Ágost és Fülöp herczegek érkeztek meg tábornoki egyenruhában, aztán jötek József főherczeg és Klotild főherczegnő, majd körülbelül $^3/_4$ 9 órakor befordultak a váczi-utra az udvari kocsik, melyek elsejében a trónörökös pár ült. A néptömeg zajosan éljenzett, a katonaság dobpörgéssel, fegyverrel tisztelgett, a hadastyán egyletek pedig iszonyu kegyetlenséggel elkezdték püfölni a nagy dobokat, futni az öblös harsonákat.

Amint beértek az indóházba, az éljenzés lecsillapult, Rudolf és Stefánia kiléptek a kocsiból, s vetve egy elégedett pillantást a királyi pavillon előtt elterülő parányi kertecskéjére, csobogó szökőkutjára, beléptek a pavillon pompás kerek, virágokkal szegélyzett termébe, hol ismét éljenekkel fogadták őket.

A trónörökös huszár tábornoki egyenruhában volt s egy mákszemnyit sem látszott meg rajta, mintha az ünnepélyek izgalmai kifárasztották volna. Stefánia főherczegnő viruló szinben volt; mosolyogva derült, vidám kedélyivel köszönt ismerőseinek és köszönte meg az éljenzéseket; karcsu, sugár termetét bordeaux-atlasz ruha födé, melynek pompás uszálya volt; derekát fekete selyem, pamukszerüen fodrozott kis kendő burkolta volt, szőke haján kis piros tollal, piros bársony szalaggal franczia szalmakalap.

Midőn a váró terembe léptek, Rudolf kezet szoritott József főherczeggel, Klotilddal, a két Koburg herczeggel, Tiszával, Andrássyval s az előkelőbbek valamennyiével; Stefánia főherczegnő Klotild főherczegnőt megcsókolta, üdvözölte az urakat, azután a hölgyekhez lépett, kiktől szép virágcsokrot fogadott el. A főherczeg azt mondta Ráthnak:

— Nagyon, de nagyon köszönöm a magam és nőm nevében ezen valóban szivélyes fogadtatást, melynél szebbet képzelni sem lehet; kérem, szivesked jék tudtára adni a főváros lakóinak ezen hálámat. Még egyszer köszönöm. Sohasem fogjuk elfeledni e szép napokat, — a szerencsés viszontlátásra!

A viszontlátás közelségét többek előtt emlegette a trónörökös s a fogadtatásért ő is, valamint Stefánia főherczegnő Tisza Kálmánnak, Péchy Tamásnak és Majláth Györgynek is mondtak köszönetet, mondva egyuttal, hogy a szivélyesség rendkivül jól esett.

A trónörökös, a miniszterelnök és a főpolgármester előtt sajnálkozásának adott kifejezést a fölött, hogy nyitott kocsiban — bár ez várta őket a palota előtt — nem jöhettek, de a főherczegnő tegnap éjjel a szinházban kissé meghűtötte a torkát s ezért orvosa kértére ültek zárt kocsiba.

Azután még egyszer kezet szoritott a főherczeg és neje ismerőseivel, Stefánia megcsókolta Klotildot, Rudolf kezet fogott József főherczeggel: „Adieu!“ — fölültek a vasutra a jelenlevők lelkes éljenzése között. Csakhamar aztán megjelentek az udvari salonkocsi ablakában, élénken intettek még egyszer bucsura, mosolyogtak a lentállókra, meg-meghajtották magukat, a vonat éleset füttyentett — aztán megindult s a muladozó éljenzés között a vonat kikanyargott az indóházból.

A viszontlátásra!

Királykoronázás Romániában.

Bukarestben, máj. 22-én délben nagy fény közepette ment végbe a koronázási ünnepély. A király tábornoki egyenruhában, a királyné hosszu királyi köpenyben, Lipót hohenzollern herczeggel és ez utóbbinak két fiával a székesegyház előtt felállitott trónon foglaltak helyet. A miniszterek, a szenátorok, a képviselők, az összes polgári és katonai főrangu tisztviselők, a diplomácziai testület, Bauer tbnok, mint Ausztria-Magyarország uralkodójának képviselője, a román király nevét viselő osztrák-magyar gyalogezred több tisztje és számos előkelő hölgy voltak jelen az ünnepélyen. — Románia primása és Moldva metropolitája, hat püspök segédlete mellett szabad ég alatt felszentelték a két koronát. A király koronája finom aczélból, a királynéé aranyból van készitve. — A tömeg szakadatlan „hurrah“ kiáltásokkal üdvözlé a királyi párt, Románia minden vidékéről érkeztek üdvkivánó küldöttségek, melyek festői öltözéke csak emelte az ünnepélyesség fényét. A királyi pár, visszatérve palotájába, fogadta a külföldi hatalmak képviselőinek üdvkivánatait. A főváros igen szépen van diszitve. A király kivánatára, az ünnepély egészen nemzetics és népszerü jelleget fog viselni. A város kivilágitása czéljából már megtették az előkészületeket.

A magyar unitáriusok közülése.

A fenséges trónörökös-pár látogatása alkalmával a magyar unitáriusoknak tisztelkedő bizottsága Ferencz József püspök vezérlete alatt, idősb Dániel Gábor udvarhelymegyei főispán és főgondnok, Hajós János miniszteri tanácsos és Bedő Albert főordőtanácsos, az eklézsia gondnokaiból állott, Május 19-én adták át üdvözlő feliratát ő fenségeiknek.

A püspök május 10-én az ottani hivei közt püspöki kanonikai vizitácziót tartván, azon hirrel lepte meg őket: „hogy az angolországi és északamerikai unitáriusok a Budapesten állandósitandó unitárius anyaegyház és papi állomás segélyezésére külön külön 100—100 sterling font évi fizetést ajánlottak s azt a község megerősödéseig folytatják, ha a megalakulandó anyaegyháznak számban és vallás-erkölcsi erőben gyarapodását s misszió-áldozatuk gyümölcsét fogják látni. A püspök az erdélyrészi unitáriusok és a budapesti fiókegyház hiveitől 5000 forintnak e czélra begyülését konstatálta s eljöttnek látta az időt — ugymond — hogy a budapesti fiókegyház anyaegyházzá alakitását megvitassa és fölötte határozzon.

A közgyülés hálával fogadta a nagyfontosságu hirt, s ezt és örömét táviratilag fejezte ki azonnal a londoni british and foreigne Unitarian Association titkári hivatalnak, a püspök tényes sikerü fáradozásáért köszönetét jegyző könyvben örökitette s két napi tanácskozás után addigi fiókegyházának anyaegyházzá emelését és közvetlen püspöki hatóság alá vétetését május 21-én kimondotta, papjának a stólán kivül egyelőre 1600 forint fizetést, természetben szállásra — mig templomot épithet — 800 frtot szabott meg, oly módon, hogy egy teremben tartsa most egyelőre rendes isteni tiszteleteit; a elszerelést Odescalchi Arthur herczeg inditványára a hivek igérték meg, a papválasztás jogát a fiókegyház a budapesti viszonyokat, vallásuk misszió-czélját s az erdélyrészi papi erőket egyiránt ismerő püspökére bizta, jól tudván, hogy választása az adott viszonyok közt tudományosság, nyelvekben jártasság és társadalmi müveltség tekintetében a legidevalóbb egyénre esik. A pap feljövetele s rendes istenitiszteletek elkezdődésének határideje szeptember.

A közgyülésben az előirtakon kivül jelen voltak következő unitáriusok: herczeg Odeschalchi Arthur, Ifj. Dániel Gábor, Gál Jenő, Székely Elek parlamenti képviselők, dr. Hatala Péter egyetemi tanár, Buzogány Áron, Sebes Pál, Ürmösy Miklós miniszteri titkárok, Székely Ferencz m. kir, jogügyigazgatósági tanácsos, Jakab Elek m. tud. akadémiai tag, Wégh József fiókegyházi pénztárnok, murányi Farkas Sándor egyházi jegyző, Nagy Lajos stb.

Az oroszországi zsidóüldözések.

A zsidóüldözésekről következő részletesebb leirást nyujtja az „Egyetértés“ tudósitója Podvoloczisskából máj. 22-ről:

Reggeli 6 óra óta itt vagyok Podvoloczisskában. Ma már konstatált lény, hogy a zsidóüldözést 70 orosz vasuti munkás kezdeményezte, a terv azonban előre meg volt állapitva. Wolocziskában a zavargások három éjen át megujultak, mindazonáltal az orosz hatóságok magukat passzív viselték sőt kihivólag is. Oglio őrnagy a zsidóüldözésben állitólag tettleges részt vett. A volocziskai táviró hivatal főnöke elfogta azokat a sürgönyöket, melyekben katonasegély kéretett. A volocziskai állomásfőnök egy üldözött zsidót, ki tőle családja számára menedékhelyet kért, e szavakkal lökte ki: Nagyon drágán adod a czukrot, disznó zsidó, fontját 21 kopekért. Egyedül Pavlov őrnagy viselte magát tisztességesen. A zsidóüldözésnek véget akart vetni és 19 izgatót elfogatott. Oglio azonban szabadon bocsátotta őket. Oglio Péterváról e lakonikus sürgönyt kapta: „Nyugtassa még ön a népet“, ennek daczára a zavargás eloszlatására mit sem tett. A kezdeményezők orosz hivatalnokok voltak: ezek munkásokat küldtek szét, kik a nép közt vállalkozókat toborzottak a zavargáshoz. A munkások, kik éjnek idején a zsidókat megtámadták, kezeikben különböző szinü vasuti lámpákat hoztak magukkal. Oglio a zsidókat a revolver használatától tiltotta, minthogy Volocziskában jelenleg a starikonstantinovi bizottság a legutóbbi kihágások ügyével foglalkozik.

E bizottság a falusi zavargók ellen már

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Második rész.

Második fejezet.

Kevélység.

(Folytatás.)

— Vedd édesem, szivesen adom.

— Nem sokára azt fogom hinni, hogy az enyém. Többet viselem mint kegyed, szólt Gertrud vidáman, mi közben elsietett.

Fánni várt reá a folyosón; a társaság többi része már elindult volt, s jó darabot haladott előre az utczán felfelé, ugy hogy alig látszottak.

Emilia az ablakból lekiáltott.

— Gertrud, van jó erős selyem czipő lábadon? A rét mindig nagyon vizenyős szokott lenni, a Thomton udvarházán túl.

Gertrud megnyugtatta őt, hogy jó czipői vannak; de mivel félt, hogy a többiek nem éltek ez elővigyázattal, kérdezte mrs. Grahamtól, ha Bella és Kitty biztositva vanak-e öltözetükkel, a rét nyirkossága, s eshető sora ellen?

Grahamné azt felelte, hogy teljességgel nincsenek, s nagy zavarban volt, hogy vajjon mit tegyenek, mert az igen nagy bosszuságot okozna, őket most visszahivni.

— Nekem nagyon könnyü rugonymézga felső czipőim vannak, szólt Gertrud, azokat magammal viszem, ha valamelyiknek kell; tán még idején óvatosságra inthetjük őket, mielőtt a veszélyes helyre érnének.

Bellát, s a hadnagyot könnyü olt beérni, mert nagyon lassan haladtak, s ugy látszott, szivesen maradtak hátra a többiektől. Bruce és Kittyvel épen ellenkező eset volt, kik ugy látszott szándékosan mind elől jártak. Kitty nagyon siettette lépteit, hogy a kellemes „négyszem közt“ senki által ne zavartassék, s Ben pedig, hogy magát oly helyzetbe hozza, mi világosan feltüntesse Kitty iránti hódolatát, mely szándéka még megerősitést nyert a Gertrud megjelenése által, mint kinek féltékenységét kelle felkelteni.

Már túl haladták volt a Thomton házat, s csak egy keskeny szántóföld választotta el őket a réttől, mely üde zöld fűvel bévonva, nagyon szépen nézett ki, de közepén nagy mocsárt rejtett, s szélén, is oly vizenyős volt, hogy a legerősebb czipőkkel is, csak szorosan a ház fala mellett lehetett sár nélkül elhadni. Fánni és Gertrud elhagyva a lassan haladó Belláékat lihegve siettek a többiek után, hogy óvatosságra intsék Kittyt. Midőn az udvarház elé értek, kilépett a tornáczra Tomtonné, s megszólitotta Gertrudot, ki előre látva, hogy itt nehány perczig időznie kellend, kérte Fánnit szaladjon előre, mondja meg Kittynek a hely rosszaságát, s várják be őt, mig a többiekkel oda fog érni; Fánni azonban igen későn érkezett, daczára nagy sietségének; már a rét közepén voltak, midőn Fánni annak széléhez érkezett. Azonban ugy látszott, nagy biztossággal haladtak előre; mr. Bruce az egyedüli járható uton vezette Kitty, mi eléggé mutatta Gertrudnak, hogy a helylyel egészen ismeretes. De midőn mintegy fele úthoz értek, akadályra látszának találni, mert látták, hogy Kitty féllábon ingadoz egy helyben, a falhoz támaszkodva mig mr. Bruce nagy köveket szed össze, s sorba rakja az úton. Aztán átsegitette a lánykát, s gyorsan tova haladva, csakhamar eltüntek a szemben levő berek fái között.

Isabella, s a hadnagy ez alatt oly lassan közeledtek, hogy Fánni nagyon türelmetlenné lett, s kérte Gertrudot, ne várnának reájok, hanem bizzák őket sorsukra. Végre bekanyarodtak az udvarház szegleténél, roppant lassusággal mozogva, bár látható volt, hogy a más kettő reájok várakozik.

— Talán megsántult, miss Clinton? kiáltotta Fánni, mihelyt halltávolba érkeztek.

— Megsántultam? kérdezte Bella, mit értesz ez alatt?

— Nó, mert hogy oly lassusággal lépik felelt Fánni. Azt hittem, valami baja történt lábának.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szigoru itéleteket is hozott, igy többeket testi büntetéssel fenyittetett meg. Tiz igazgatót elfogatott és Starikonstantinovba küldött. A bizottság azonban nem engedte meg, hogy a kihallgatott zsidók a befolyásos személyekről és államhivatalnokokról elmondhassák, hogy azok a zavargások főinditói voltak. — Ha a zsidók erről kezdtek beszélni, a bizottság elnöke és tagjai igy szólottak: „Jól van jól, hallottunk már efféle.“ Oglio őrnagyról hirlik, hogy a büntetéstől való félelmében megszökött. Az itteni segélyző bizottság ma 200 menekülőt Volocziskába szállittatott. Minden család néhány rubelnyi segélyt kapott. Itt még mintegy 200 főre menő orosz zsidó menekült van, leginkább a gazdagabbak közül. Az árucsarnokba, a hol az üldözött szegény zsidók menedéket találtak, katona őrség rendeltetett. A támadás alkalmával sok rablás történt. Pitlovany néhány zsidótól 300 rubelt rabolt; egy zsidó nő nyakából lerántotta az aranyláncot, ujjáról pedig egy gyémántos gyürüt húzott le. Egy másik szaladó zsidó lányon észrevette, hogy harisznyakötőül egy gyöngyfüzért csavart térde alá. Erre rárohant, letiporta a földre s a gyöngyöket elrabolta tőle. Daczára a rendkivül gazdag idei termésnek, a gabnaüzletben semmi élénkség, uj kötések nem történnek. Valamennyi gabnakereskedő csak arra gondol, hogy a régi kötéseknek eleget tegyen, ezért teljes pangás állott be az üzletekbe. Az itteni segélyző bizottság ma Vabbolszki herczeg radzivilovi vámbázigazgatóhoz fordult, s kérte, hogy a menekülő zsidók holmiaikat vámmentesen szállithassák vissza a határon át. Midőn ma több száz menekülő Volocziskába visszatért, nyilvánosan testi vizsgálat alá vették őket, még a legkisebb gyermekeket is. A hatóságok a menekülők visszatérése elémég mindig akadályokat görditenek. Podvolocziskából osztrák alattvaló család, köztük több keresztény is elmenekült. A volocziskai zsidók uj támadástól tartanak, minthogy az ott állomásozott katonaság a közeli falukba küldetett.

Kievből érkezők beszélik, hogy kiscbb községekben a zsidók üldözése tovább tart. Kiev a pusztulás képét mutatja. A rablásban résztvevők igen sok rablott holmit a Dnieper folyóba hajitanak. Az elfogottak száma 2000. Drentelen kormányzó neje segélyező bizottságot alakitott a hajlékatlan zsidók fölsegélésére. — A kievi községtanács 3000 rubelt adományozott számukra.

IRODALOM és MÜVÉSZET.

Jubilearis ünnepély az akadémiában.

Félszázados fönnállása jubileumát ülte május 22-én a magyar tud. akadémia. Evről-évre tartott nagygyülései megannyi határköveit jelzik tudományosságunk előrehaladásának s a nemzeti közvélemény mindenkor ünnep gyanánt tekintette azt a napot. A mai ünnep magasztosabb előzőinél.

A magyar tudományos akadémia háta mögött ötven év munkássága áll, s hazánk ezen első tudományos intézete megmutatta, hogy születése, fennállása nem hiában volt. Kötelességét teljesitette, s ezért méltó azon tiszteletre és elismerésre, mely ma is ötven éves fennállása ünnepe alkalmából iránta oly impozans alakban nyilvánult.

Lónyay menyhért gr. elnök nyitotta meg a gyülést hosszabb beszéddel, ecsetelve az akadémia történetét alapitásától kezdve s az intézet további fejlődéséről szólva, különös tetszés és lelkes éljenzés közt utalt azon szerencsés találkozásra, hogy a félszázados ünnepélyen az akadémia tiszteletbeli tagja, Rudolf trónörökös megjelent. E boldogitó látogatás — ugymond Lónyay — nagy reményeket kötött egy uj félszázadra, a magyar tudomány felvirágzására s a m. t. akadémia müködésére nézve. A jelen voltak felállva üdvözölték a trónörököst.

Ezután Fraknói Vilmos főtitkár adott számot a tud. akadémia mult évi müködéséről. Jelentése ugy csoportositás, mint styl szempontjából a legjelesebbek egyike volt.

Gyulai Pál tegnap ismét egyik legszebb emlékbeszédet mondá. Csengery Antalról emlékezett meg, eszmegazdag, ékes stylu méltán nagy tetszéssel togadott essayben.

Mint utolsó perczeiben — ugymond Gyulai Csengeryről — ugy egész életében hazafiság ösztönözte, a kötelességérzet vezette, a becsület emelte, a munkásság éltette s az öntudat jutalmazta. Egyszerü komoly és erélyes természet. Semmi pathosz és szinpadiasság, de annál mélyebb érzés és valódiság. Semmi gőg, elbizottság, de annál több méltóság és jellemerő. Valódi férfiu, a ki betölti helyét s akaratlanul sem tévedne oda, hol nincs helyén; hazafi, a ki erős nemzeti érzést európai müveltséggel, multunk hagyományait az ujkor eszméivel olvasztja össze, néma lelkesedést kitartó munkával párosit, folyvást hirdetve, hogy minden időben, minden téren szolgálhatni a hazát és semmi csekély, a mi javára szolgál. Hazánkban sohasem hiányoztak nagy tehetségek, a kiket becsvágy vagy szenvedély a közpályára ragadott s ott nagy tevékenységet fejtettek ki, sőt a legutolsó magyarban is fölébred koronkint az a lelkesedés, hogy válságos időben egy-egy nagy pillanatban a közjóért feláldozza magát. De becsvágy, hiuság nélkül szeretni a hazát, homályban és zajtalanul küzdeni érdekeiért, kitartón és folyvást teljesiteni a hazafi kötelességét az élet minden viszonyai s talán kisszerü körülmények között is, ezek mind oly tulajdonok, melyek nálunk a ritkábbak közé tartoznak. Az az ür, melyet Csengery köztünk hagyott, az a sir, mely áldott hamvait takarja, az a pályakép, melyet élete rajzol elénkbe, emlékeztessenek bennünket e tulajdonok összeségére, e polgári, ugyszólva polgárias erényekre, melyekre oly nagy szükségünk van. Ha Magyarország meg akarja tartani visszafogglalt helyét, sőt azt magasabbra emelni, minél több ily szellemtől lelkesült polgárokra van szüksége. E közszellem a kitartó munka egyik életföltételünk. E nélkül se a szerencse kedvezése, se a lángész ereje meg nem ment a hanyatlástól. Ezt mindinkább el kell sajátitanunk, mindinkább megtanulnuk:

„Mert nekad élni kell oh hon,
S örökre mint tavasz virulni.
Ah mert omladékidon
Reszketve fognánk szétomlolni.
Hazánk, hazánk!“

Gyulai éljenzéssel fogadott emlékbeszéde után Széchen Antal „Angol politikai behatások a szárazföldre“ czimü értekezését olvasta fel.

———

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. május 24.

Helyi hirek.

— **Sziklay Emilia** a budadesti népszinház elsőrangu tagja tegnap lépett fel először a kolozsvári szinpadon. A közönség, bár nem készült reá, ovátióval fogadta szinházunknak igen szerencsésen választott uj tagját, ki bájos megjelenésével; üde ifjuságával, kissé gyönge, de kellemes csengésü, ügyesen kezelt hangjával, élénk játékával már az első felvonás alatt teljesen meghóditotta a kolozsvári közönséget. A meglepetés kitörő tapsa fogadta a kisasszonyt első kiléptekor, s e taps az egész előadás alatt sokszor és zajosan megujult. Sziklay több tekintetben, uj alakot mutatott be a „Kis herczeg-“ ben, finomabb elegánsabb és a mi leginkább dicséretére válik, kevésbbé kaczér alak volt elődjeinél. E mellett oly szép tehetséget árult el tegnap, hogy reméljük, rövid időn szinházunk egyik büszkeségévé lesz. A kedves zenéjü vig opera más különben is ügyesen adatott elő, s Bateknén, Szombathelyin kivül a most már viszonyainkhoz képest jól szervezett kar érdemelt dicséretet.

— **A muzeum-kertről**, mely jelenleg a tudomány használatára adatott át; — ékességeiről s tanulságos voltáról szóló ének, A gróf Mikó Imre öröke, melyet a nemzetnek hagyott, a bájos kert, hol a széltől hajtott fenyők árnyában s az orgonabokrok illatozó sátora alatt egyszer a nagy gondolkozó, áldozatkész s minden perczével országrészünk érdekének s felvirágoztatásának javán munkáló főur, hazaránk születés és ész arisztokraciájával tartott tanácskozásokat azon kérdések felett, melyek előmenetelünk érdekében megoldásra vártak — nincs oly mostohán kezelve, mint azt lapunk egyik közelebbi számában egyik friss levegő után vágyó tulbuzgó dolgozótársunk festette. Visszavonjuk mindazt, a mi ott mondatott. Ellenkezőleg! a muzeum kert minden része használtatik. A fák aljában az összehullott levelek igaz, hogy ott rothadnak el, de ez csak azért történik, hogy a növényi élet a rothadásában tanulmányozható legyen. A zizegő haraszt, mohar, különben költőileg is szépek. A lombsátor igaz: gyérül. Fekete kiszáradt faágak merednek fel az égre; helyenkint egy-egy öreg fa pusztuló törzse viv meg a mindent ölő idővel — oka csupán az, mert penész és gomba képződik az elhalt ágakon, a miket a tudomány tanulmányozni vágyik. A fütől felvert uton a kavicsok között gyik szalad végig s ártatlan zöld béka lapul a kutyatej gyökere mellett — de hát gyik, zöld béka mind igen szép állat s tanulmányozása szükséges a tudományra nézve. A fatörzsök és egyéb rothadó anyagok alatt a bokrok árnyékában fekete hátu bogarak teremnek és fényes, aranyos és szivárványos hátuak; csendes fészkekben ragyogó futonczok fészkelnek, melyekre mind szüksége van a tudománynak. Az ülőhelyek az utak mentén kirothadtak, sétahelyeket belepett a virágzó, magzó fü, a csorgó környéke (hol különben rendkivül tanulságos bogarak születnek a kövek alatt, s gyönyörü élénkzöld s szintén igen tanulságos moszatok boritják a köveket, megközelithetetlen; a régi pohár, a csorgó vize mellől s a pihenésre hivó kő ülőhelyek oda vannak mind —de hát e helyekre mind szüksége van a tudománynak. És főkép szüksége van a nagy tóra. A két kicsi tó nem elég ott a keritett helyen. Szörnyü sok béka kell a tudománynak. Ezenkivül mindenféle vizi állatok kellenek; infulsoriák, melyek szőrösök s ha kiterjeszkednek, kürt formájuak lesznek; spongyák, melyek vizben rothadó fatörzs göröngyös hátán teremnek és a poshadó viz felületén születő — kissé büdös, de igen tanulságos — békanyálak, moszatok stb. És főleg béka kell sok, a melynek magját, bárha (mint értesültünk) nem veti senki, mérhetetlen mennyiségben teremnek a nagy tóban. Mind szörnyü nagyhangu és igen muzsikális békák s e mellett szerfelett tanulságosak. Az egyik neki kezd a danájának nagy ostentációval. Kettő felel — három ellent mond, egy csapat éljent kiált, erre zürzavar lesz, elnök nincs ki csengessen — pokoli zsivaj, mig csak békatorok birja. — Aztán „fünf minuten aufenthalt“ — s ismét kezdődik a riadalom és harczi zaj. Néha a lármásabbak közül egyet-egyet megfognak (a tudomány számára) horoggal, de a többire is mind szüksége van a tudománynak. És szüksége van azokra is, melyek az alsó tóban fészkelnek s igen élvezetes tracsocsolásba bocsátkoznak néha fenn lakó kollegáikkal — és ugy látszik a létező mennyiség nem is elég, minthogy szaporodásukra minden feltétel foganatositatik, és úgy a nagy tó — melynek szélét egyszer ékes virágrabattok diszitették, s fényes tiszta vizén csolnak ringott — valamint a két kisebb, rendszeresen alakittatik át mocsárrá, melyet a béka tudvalevőleg legkivált szeret... S minthogy a béka nem érzi a rothadás szagát kellemetlennek, a tudomány pedig szükségli a békát ... a közönség is megszokhatja... Mindez okok és még egyebek is, melyeket szerencsénk lesz elmondani más alkalommal, bizonyitják azt, hogy 1) a muzeum-kert jó kezekbe jutott, mikor a tudomány javára értékesittetik; 2) hogy értékesittetik; 3) hogy a közönség a piszkos utakért, a mocsárrá vált tóért, pusztuló fákért, a kert egész elhanyagoltságáért oknélkül zugolódik, oknélkül emlegeti, hogy Mikó Imrének egyéb intenciói lettek volna magával a kerttel, mint a mire az jelenleg használtatik, s végül 4) hogy multkori dolgozó társunknak nem volt igaza. Bocsánatot is kérünk érte!

— **A kolozsvári** m. kir. tud. egy. joghallgatók segélyző-egylete tegnap tartotta meg zár-közgyülését. Elnök Klimes Károly a gyülést megnyitván, a választmány e. i. müködéséről szóló jelentését tette meg s köszönve a tagok bizalmát, kérte a választmány felmentését s a szünidei hármas bizottság megválasztását. A jelentés tudomásul vétele után a szünidei bizottság tagjaiul megválasztattak Dadai Ferencz, Kilyén Károly és Sántha Béla joghallgatók. Az elnöki jelentésből felemlitendő, hogy az egyletnek ez évben — a megelőző éveket meghaladó számu — 158 rendes tagja volt; választmányi ülés tartatott összesen 10, melyeken kiosztatott összesen 360 frt. segélypénz; tartatott ez évben 2 alakuló, 2 rendkivüli s 1 zár-közgyülés. Az egylet törzsvagyona készpénz értékpapir és magán-kötelezvényekben összesen 6427 frt 38 kr, ez évi bevétel 593 frt 38 kr, kiadás 426 frt 39 kr. pénztári átvitel a jövő tanévre 238 frt 86 kr. A könyvtár áll jelenleg 243 müből. A szép számmal megjelent tagok elnöknek és a választmánynak buzgó müködésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazván, a gyülés lelkes éljenzések között szétoszlott.

— **A marosvásárhelyi** ügyvédi kamarának több esze van, mint az elnökének s május 15-diki ülésében elvetette Lázár Ádám, kamarai elnök, famosus inditványát, hogy a kamara szüntesse meg müködését — más szókkal: mászszék föl a vaczkorfa ágára s fürészelje el maga alatt. Az „Ellenzék“ tegnapi száma, melyben e hirt olvassuk, lapunk egyik minapi czikkével is enyeleg ez alkalommal s enyelgése oly finom, szellemes, utolérhetetlen, hogy meg nem tagadhatjuk magunktól a gyönyörüséget, hogy ne adjunk belőle mutatványt. Az „Ellenzék“ levelezője igy édeleg: „Ezen kezdetben annyiban kilátással biztatott mozgalmat — hogy legalább a kormányt az ügyvédi érdekek kellő méltánylása mellett valódi szabadelvübb gyökeres reform inditványozására sarkalni lesz vala hivatva — a szabadelvünek gunyolt kormánypárt zsoldjában álló „Kelet“-ben közelebbről megjelent „Prókátorok“ czimü czikk már megindulásakor avatatlan karmokkal ledorongolni sietvén, most ez és csakis ez egyedül kárörömmel brekeghet az elbukott inditvány felett, és eladósodott kevés hiveit vigasztalhatja azzal, hogy legalább a novellával az adósfogság is nem hozatott be; de független sajtó jövőre is kitartással küzdend az ügyvédi kar érdekei mellett és a káros zugirászat ellen, mig az uj képviselőházától többet és jobbat remélhetne.“ Ez már csak elég ékes!

— **Dézsi László**, ki a kolozsvári volt jogakadémián a pénzügytant tanitotta, majd Deésen ügyvédkedett, hosszabb betegség után tegnapelőtt Deésen elhunyt.

— **Hegyomlás.** A törökvágásnál a közelebbi esőzések okán hegyomlás történt. A lezuhant földtömeg az utat betemette, ugy, hogy az most teljesen járhatatlan. Felhivjuk a hatóság figyelmét e bajra.

— **Időjárás.** Európában: A nagy légnyomás (766—770) a kontinens északnyugati felében, a depressió (758—760) a Balkán félszigeten van. Az északnyugati fél derült idő mellett inkább északi gyenge szeleknél kisebb hőmérsékletet mutat. Hazánkban: Kelet és nyugat között járó, többnyire északi és északnyugati erősbödött, helyenkint viharos szelek mellett a hőmérséklet jóval, a légnyomás alig egy kevéssel alább szállottak. Az idő felhős, borus, napossal váltakozó. Csekély mennyiségü esők több helyen voltak, zivatarral: Beszterczebányán, Budapesten, Orsován. Vihar volt: Debreczenben, Páncsován és Szolnokon. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Többnyire felhős, borus, napossal váltakozó időt várhatni továbbra is; helyi esők és kisebb zivatarok inkább délen és nyugaton lehetnek.

Hazai hirek.

— **A Bánffy-Hunyadon** f. hó 28-án tartandó hangversenyre a rendezőségnek a következő müvészeket és mükedvelőket sikerült eddig megnyernie: Pálmay Ilka urasszonyt, a ki népdalokat fog énekelni, Simay Rozália kisasszonyt a budapesti zeneakadémia növendékét, Boér Gergely kép. zenetanár urat, Gunesch Károly tanitó urat, továbbá a Kolozsvári Dalkör és a tantestület tagjaiból alkotott férfikart. Az érdekesnek igérkező müsort közelebbről közüljük. Addig is felhivjuk a közönség figyelmét e jótékonyczélu hangversenyre.

— **Hegedüs Sándor**, orsz. képviselő visszaérkezett Párisból, a hol a kormány megbizásából a nemzetközi valuta-conferentia tanácskozásaiban vett részt.

— **Harminczhat** növendéki hely lesz betöltendő a legközelebbi tanév kezdetével 1881. évi szemtember hó 16-ikán) a fiumei cs. és kir. tengerészeti akadémiában — részben egészen, részben féldijmentes állami, részben pedig fizetéses. A fölvételnek átalános kellékei: az ausztriai vagy magyar állampolgárjog; a betöltött 14. és meg nem haladott 15. életév; az életkornak megfelelő testi kifejlettség és jó látó tehetség; megfelelő előismeretek, és pedig az I. évfolyamba leendő fölvételére, kielégitő sikerrel lett végzése valamely reáltanoda vagy reálgymnázium IV. osztályának, A második évfolyamba leendő fölvétel csak kivételképen és azon esetben engedtetik meg, ha folyamodó a 16. életévet meg nem haladta és valamely középtanoda (gymnázium vagy főiskola) V. osztályát jó sikerrel végezte. Magasabb évfolyamba való fölvétel egyátalába nem engedtetik meg. Közelebbi részleteket közöl a vasárnapi hivatalos lap.

Vegyes hirek.

— **Német csendélet.** A „Neu Fr. Pr.“ olvassuk, hogy Kasselben május 18-án egy fiatal és alig pár hét óta alkalmazott tanitó, az előadási órák alatt egyik tanitványát megakarta büntetni. Az alig 8 éves gyermek makacsul védte magát, s a tanitó vak dühében addig verte és rázta fejét, mig a szegény gyermek nyakcsigolyái megrándultak és azonnal meghalt.

— **A tótok.** A napokban jelentettük, hogy Németország területéről a magyarországi drotós tótokat kitiltották. Egy fél hivatalos lap most tudatja e rendelet indokait. Szerinte a tót atyafiak tiz-tizenkét gyerekkel mentek a németek közé s a szegény fickókat kóboroltatták a városokban, ezek keresményéből élve mig maguk a szálláson henyélve töltik az egész napot. Volt rá eset- irja e lap, hogy a zsarnok tót apa fiait kutyahussal tartotta, maga pedig dusan lakmárzott. A német kormány atyai szeretete megindult e gyermekek sorsán s ezért — toloncoztatja őketkia birodalom területéről. Ez előadás nem tarthat igényt sok hitelre német kormány csak ürügyül hozza fel az “idegeneket„ a németországi keresettől megfoszsza.

— **Chinai igazságszolgáltatás.** Pekingben pár hét előtt egy utczai futó bolond a császári palotában tévedt és a császár lakszobájába jutott. Az őrök elfogták s szándékáról megkérdeztetvén azt válaszolta, hogy egyik ösmerős őrt keresett. De minthogy az általa megnevezett őr a palotában nem volt feltalálható, fogságba vettetett és a császár egyenes parancsára pár óra mulva megfojtatott. Ugyancsak Pekingben két magas katonai hivatalnok, a császári ház rokonai, mult decz. hó 16-án, a mely nap pedig Chinában bőjti nap, megnősülvén, e miatt mindketten rangjuktól megfosztva számüzettek.

— **Erzsébet Királynénk** vasárnap délután a bécsi lóversenyre kocsizása közben, a könyü kocsi egyik kerékszöge kiesett, gróf Spanner kocsisa ezt meglátta s figyelmeztette a kocsist, ki a lóvakat ép abban a pillanatban állitotta meg, melyben a kerék kiesett, s azáltal a nagyobb balesetnek eleje vétetett. Egy közelben levő magán fogat tulajdonosa felajánlotta hintóját a királynénak, ki azt megköszönve visszautasitotta s bérkocsin ment tovább.

CSARNOK.

Egy èj Velenczében.

(Folytatás.)

A csónakosnak hitt erősebben evezett és elfojtá haragját. Szemei szikráztak. Végre megnyugodott és folytatá:

— Uram! tudja meg ön, hogy mi csónakosok az ilyenféle kalandokhoz hozzá vagyunk szokva. Mi az ilyenről, mint bármely közönséges dologról ugy beszélünk, de mi azért sem arczátlanok, se kiváncsiak nem vagyunk. Jólétünk ugy hozza magával, hogy mindent, a mit látunk, elhallgassunk, mert ugyan ki is fogadna ki egy csacska csónakost? Az olyan hagyjon fel üzletével, mert különben éhen pusztul el.

— Ördög adta! te még bölcselkedel is.

— Meghiszem azt uram!

Erre elhallgatának. A csónak haladott, majd elértek Muranoba.

— Megérkeztünk uram!

— Jól van! Azonban mond meg igazán, hogy még egy személy veszély nélkül.....

— Hiszen ön maga látta uram, hogy a csónak mily könnyen haladott; még négy is elférne benne.

Jól van! ugy csak várj be itt, de egy pillanatig se távozz el innen, mert hogy ha visszatérek.....

— Értem uram, értem!

Az ifju könnyedén a partra ugrott és egy onnan nem messze fekvő lak felé tarta. Kétszer jó erősen kopogtatott a kapun, a mely elővigyázattal megnyilt. A csónakos is kiszállott és a másik után néze, valami suttogást vőn észre, mely az ifjuhoz lőn intézve:

— Kérem lovag ur, tessék, tessék! a Signora már rég várja önt. És a kaput becsuká belülről.

A csónakos a lak ablaka előtt sétálgatott, mely előtte nem volt ismeretlen. És valósággal ez épen azon kéjlak volt, melyet a gazdag C.... gróf nejének nyári mulatóhelyül vásárolt meg; itt éldegélt a nő, mig ellenben férje egy ősi palotában lakott Velenczében. A csónakos egy az ablakon áttetsző, világosságra vető tekintetét, ott volt az ifju grófné szobája. E fényt ugy tekinté, mint valamely erény — mécsvilágot, azon balhiedelemből, mely mindnyájunkon olykor-olykor erőt szokott venni, a melytől néha nem menekülhet az ember; ha kialszik e világosság — gondolá — akkor a grófné a férje iránti hűséget megszegi. Azért le nem vevé az ablakra szegzett tekintetét. Két órányi várakozás után, két árnyék látszék a megvilágitott függönyökön. Az árnyékok egyike a mécshez közelge és azonnal nagy sötétség lőn a grófné szobájában.

(Vége következik.)

A „Kelet“ magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Bécs, május 24. A trónörököspár tegnap délután 4 óra 45 perczkor megérkezvén, azonnal Schönbrunnba hajtatott. Az elindulás Prágába 25-én reggelre van határozva. Az indulás a Ferencz József vasuton történik.

A Reichsrathban az iskolai kötelezettség tartamáról szóló javaslat heves vita után elfogadtatott. Suess, a kisebbségi vélemény előadója, rendreutasittatott s azon szavaira, hogy a ministerek tullépték kötelességöket, oly tetszészaj keleikezett a karzatokon, hogy az elnök a hallgatóságot rendre intvén, ismétlés miatt a karzatokat kiürittette.

Pàris, május 24. A Tunissal kötött szerződést a kamara 463 szavazattal 1 ellenében elfogadta. Ferry kijelenti, hogy a bej nem tiltakozott, sőt loyalison teljesiti a szerződést.

Tunis, május 24. Roustan jó viszonyban él a tunisi kormánynyal. Számos törzs, sőt a krumirok is meghódoltak Rezsa megszállása után.

Roma, május 24. A kabinet még nincs megalakitva. Farini egészségi tekintetből nem fogadta el a megbizást.

Berlin, május 24. Az Ausztria-Magyarországgal kötött szerződés aláiratott.

Bukarest, május 24. Az ünnepi diszmenet elvonult a királyi pár előtt. Az igen diszes menetben képviselve volt a művészet, ipar, gazdaság, kereskedelem. Midőn az emelvény előtt a magyar diszkocsi vonult el, benne diszruhás magyarokkal, a Rákóczy-induló hangjai mellett, a királyi pár a menet e részét tapssal fogadta.

Prága, május 24. A ministerelnök értesitette a helytartót, hogy Stefánia herczegnő kimerültsége és roszulléte miatt csak néhány nap mulva utazhatik Prágába.

Pétervàr, máj. 24. A zsidó küldöttség tisztelgett a czárnál, hitsorsosaik védelmét kérvén, a czár fölszólitotta, adják be kéréseiket irásban.

London, máj. 24. A franczia-angol kereskedelmi szerződési tárgyalások Dilke jelentése szerint csütörtök előtt nem kezdődnek; az oroszországi zsidók üldözésére vonatkozólag Dilke kijelenté, hogy az ország a törvény hiteles másolatának kézhezvételével megfontolja, hogy lehető-e a törvény módositásának kieszközlése.

Konstantinápoly, május 23, A „Pol. Corr.“ jelenti, hogy a csapatok és lőszerek szálhtása a görög határra mintegy 8 nap óta teljesen szünetel, ellenben a Dardanellák megerősitése erélyesen folytattatik.

Varsó, május 22. Stockievicz érseki helyettesnél a varsói zsidó község küldöttsége tisztelgett és megköszönte a clerusnak tanusitott sikeres fáradozásait a zsidóüldözések megakadályozásában. A hir, mintha III. Sándor czár koronáztatása után Varsóba jönne, alaptalan. 300 kozák, kik 20 év óta Varsóban voltak helyőrségen, Gatschinába tétettek palotaőri szolgálatra.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 1617—1881.

Hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy a szombatfalvi tagositási ügyben a marosvásárhelyi királyi itélő táblának 1881 évi deczember 1-én 1407 és a Sz. udvarhelyi kir. törvényszéknek 1881. évi márczius 10-én 572 szám alatt kelt végzésével elrendelt kiegészitések megkezdésére, jelesen az érdekelt felek képviselete rendezése, a költségelőirányzat megállapitása és a mennyiben szükséges volna a mérnöki pótszerzödés megkötése továbbá annak megállapitása véget is, valjon a szombatfalvi egész terület lett mérnökileg felvéve, és kiszámitva, és a menynyiben egyes részek kihagyattak, ezeknek megállapitására tárgyalási határnapul, **1881. évi junius hó 24-dik napja reg. 9 órára** Szombatfalva községébe a községházához kitüzetett, melyre az érdekelt felek a törvényes következmények terhe alatt megjelenni köteleztetnek

Egyuttal az egyéni képviseletre jogositott nagyobb birtokosok figyelmeztetnek, hogy ha magok a törvényszék területén nem laknak kötelesek egy a helységben vagy a törvényszék székhelyén lakó meghatalmazottat nevezni, a mit ha elmulasztanak, a birói határozatok külön kézbesitésére igényt nem tarthatnak.

A kir. törvényszék nevében.

Székely Udvarhelytt, 1881. május 17-én.

Jánosi Gyula,
kir. törvényszéki biró.

(280) 1—1

Sz. 1840. 1881.
urb.

Hirdetmény.

Alolirt kir. törvényszék mint urbéri biróság részéről közhirré tétetik, hogy oroszi helysége határán levő közhelyek elkülönitése iránti ügyben az előmunkálatok keresztülvitele végett határidőül, **1881. junius hava 22-én délelőtti 9 órája** tüzetik ki a helyszinére oroszi helységébe, hová az összes érdekeltek jelen hirdetmény útján is oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a hivatalos eljárás elmaradásuk esetében is meg fog történni.

A gyulafehérvári kir. tszék urbéri biróságának 1881. május 9-én tartott üléséből.

A kir. törvényszék elnöke helyett

Kolumbán
t. jegyző.

László József
t. biró.

(281) 1—3

Dr. RÓSA ÉLETBALZSAMA.

Alapos és gyors segitség minden gyomor- és altesti bajban szenvedőknek!

Az egészség fentartása legnagyobb részt a nedvek és vérnek tisztitása és tisztántartása, valamint a jó emésztésben rejlik. — Ezen czél elérésére a legjobb és leghathatósb szer.

Dr. Rósa életbalzsama.

Dr. Rósa életbalzsama mindezen kivánatoknak a legtökéletesebben megfelel; ez az összes emésztési szervek munkásságát élesztí. egészséges és tiszta vért alkot és a testnek az előbbi erejét és egészségét visszaadja. — Minden emésztési bajok, névszerint: **étvágyhiány, savanyu felböfögés, felpuffadás, hányás, gyomorgörcs, bélnyálkásodás, aranyer, a gyomor étkekkel való megterhelése** stb. ellen a legbiztosabb és legjobbnak talált háziszer, mely magának a legrövidebb idő alatt kitünő hatása miatt általános elterjedést szerzett.

Egy nagy üveg 1 frt. Félüveg 50 kr.

Sok száz elismerő levél megtekintésére készen áll. Ez **életbalzsam** bérmentes megkeresések következtében utánvétel mellett mindenfelé szétküldetik.

Fragner B. urnak, Prága. Tiz év óta gyomor bajban szenvedtem, mely étvágyamat és álmomat elrablá s igen sok fájdalmat okoza, elhatároztam magamat az ön **Dr. Rósa-féle balzsamának** használatára, melynek hatása nálam annyira kitünőnek bizonyult, hogy most teljesen jól érzem magamat. jóizüen eszem és alszom, melyért önnek köszönetemet nyilvánitom. Egyszersmind felkérem mellékelt 10 frtért számomra ismét — Rósa-éle életbalzsamából nagy palaczkokat küldeni.

Galatz (Románia) Márcz. 7. 1878, Rosenberg Chaim, ruhakereskedő.

Figyelmeztetésül. Kellemetlen félreértések kikerülése tekintetéből kérem a t. közönséget, **mindig Fragner gyógytárából került Dr. Rósa-féle életbalzsamot kérni,** mert tapasztalatom szerint némely helyen csak egyszerüen életbalzsamot árusitanak el, mely a **Dr. Rósa-féle balzsamhoz** képest csak hatálytalan keverék.

A valódi Dr. Rozsa-féle életbalzsam egyedül a főraktárból **Fragner B.** gyógytárából (Prága, 205—3.) kapható.

Raktárak a birodalom majd minden gyógytárában, valamint Ausztria minden füszerkereskedésében vannak; — ezenkivül kapható Kolozsvártt, WOLF JÁNOS, SZÉKI MIKLÓS és WALENTINI ADOLF gyógyszerészeknél. Tordán WOLFF GÁBOR és fia gyógysz. (egyedüli raktár.) Brassóban KUGLER EDE gyógyszerésznél.

Minden gyógyszerész és kereskedő urak, kik Dr. Rósa életbalzsamából raktárt tartani óhajtanak, sziveskedjenek a fennirtt **főraktárhoz** Prágába fordulni. (256) 2—12

Dr. RÓSA ÉLETBALZSAMA.

Moll Seidlitz-por

Valódi csak, ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménynyel használt mindennemü **gyomorbetegségek és egészségi bántalmak** (mint étvágytalanság, szorulás stb.) **vértorlódás és aranyér-bántalmak ellen.**

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülö élétmódot visznek.

Hamisitások biróilag üldöztetnek

(25) Ára egy lepecsételt doboznak 1 frt. oszt. ért. 18—52

Franczia borszesz és só.

A legmegbizhatóbb önorvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, üszök, gyulad szemek hüdés és mindennemü sértéseknél stb. stb.

Palaczkban használati utasitással együtt **80 kr.** o. é.

Dorsch-halmáj-zsirolaj
Krohn Mich és társától
Bergenben (Norvégiában).

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló olaj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasitással együtt **1 frt.** o. é.

FŐRAKTÁR:

Moll A. gyógyszerész,

cs. kir. udvari szállitó. Bécs, Tuchlauban.

☛ **A t. cz. közönség figyelmeztetik csakis Moll-féle készitményeket kérni és csakis olyanokat elfogadni, melyek védjegyemmel és aláirásommal ellátva vannak.**

Raktárak: Kolozsvártt Wolf J., Széki M., Dr. Hintz Gy., Valentiny A. és Biró J. gyógysz., Dietrich S. és Csiki testvérek kereskedésében; Beszterczén: Szongott L. Deésen: Nik Fer. K.-Fehérvártt: Fröhlich J. gyógysz. Brassóban: Jekelius N. gyógysz. Segesvártt: J. B. Teutsch. Szász-Régen: Böck és Rössler. M.-Vásárhely: Bucher M. Szebenben: Müller K. gyógysz.

BAK LAJOS

műasztalos

KOLOZSVÁRTT

gépekkel berendezett gyárában mindennemü

BUTOROKAT,

BOLTI ÉS TEMPLOMI

berendezéseket,

épitési asztalos munkákat

készit, s az épitések alkalmából ajánlja gőzzel kiszáritott nagy mennyiségben

készletben levő

KOCZKAPADLÓIT.

Amerikai tölgy parquette egy □ öl **7 frt.**

Koczkás parquette egy □ öl **12 frt.**

Ugyan ő nála kaphatók kiszáritott tölgy, bükk, juhar, hárs, dió, köris s másnemü fák jutányos árban.

☛ Megrendeléseket vidékre is a legnagyob pontossággal teljesit. (240) 8—100

Az 1873. bécsi világkiállitáson haladási és emdreréém-mel

Kitüntetett

Perlmoosi Portland Cement

ÉS

Kufsteini vizhatlan mész

friss minőségben

☛ a legolcsóbb árakon ☚

KAPHATÓ:

Gergely Ferencznél

a kufsteini hydraul mész és Perlmoosi Portland Cement gyár részvénytársulat főraktárában

(106) **Kolozsvártt, főtér 2 sz.** 8—10

Tanács és segély azok részére,

a kik látgyengeségben szenvednek és nevezetesen megeröltetett tanulmányozás és tulzott munka folytán a szemnek ártottak

Ifju koromtól fogva azon szenvedélyes tulajdnonal birtam, hogy a csendes éjjeket tudományos munkálatokra használtam. Ugy ezáltal valamint a számos gyengitő Optikai és számtani dolgozatok által látóerőim annyira meggyengültek miszerént félnem kellett azoknak teljes elvesztésétől annál inkáb a mivel szemeim folytonosan tartó gyuladásban voltak a mely gyuladás számos évek multával is a leggyakorlotabb orvosok kezelése mellett sem akart engedni. Ezen szomoru állapot közepette sikerült egy szert találnom, a melyet én több mint 40 éve a legkitünőbb sikerrel használok. Nem csak, hogy a nevezett gyuladás telyesen elhárittatott, hanem szemeim élessége és ereje is visza tért ugy annyira, hogy most koromban is szemüveg nélkül a leg aprobb betüt olvashatom és mint ifju koromban a leghelyesebb láterőnek örvendek. Azon kedvező kisérletet másoknál is alkalmaztam melyek között olyanok is találkoznak kik azelőtt, a legerősebb szemüveggel feltegyverkezve, alig tudták üzlet dolgaikat végezni! azonban a szernek folytonos használata folytán szemüvegöket eldobhatták, miután előbbi természetes láterőjüket vissza nyerték. Ezen **mosószer** egyillatós esszentia melynek alkotrészeit az édes kőménye nővéne képezi. Ugyan ez nem tartalmaz sem **drasticus** sem **bóditó** még kevésbbé fém vagy más ártalmas alkotrészeket és Erdélyben valódi minőségében kapható **J. B. Teutsch ur** által **Segesvártt.** Nevezett nagyüvegét 2 frt. 40 krért. a kissebbet 1 frt 80 krért küldi használati utasitással együtt. En tehát ajánlom a szenvedőknek, hogy az Essentiát csak innen hozassák miután egy üveg hosszas használatra elégséges, ugyan is abból egy kevés, vizzel vegyitve tejszerü folyadékat képez, melyel estve reggel vagy gyengitő munka után **a szemkörnyéke megnedvesittetik.** A hatás szerfelet jótékony és üditő és egyuttal a bőr szinet üde állapotba hozza és tartja. Nagy örömömre szolgálland ha különősen azoknak lesz segitségére, ki az igazság világáérti fáradhatatlan törekvés folytán, saját szemök világát veszélyeztetik. Talán ezen szernek használata mellett, fájdalom! az i. közt lábra kapott szemüveg hordozása is nélkülözhetővé válik miután ez a legtöbb esetben a szemet inkább rontja mint javitja. Szem üveg csak a szem szervezet hibás jelenléténél lehet hasznos, de nem egészséges vagy gyengült szem erösitésére;

DR. ROMERSHAUSEN.

A hirneves ösmert Dr. Romershausen féle szemviz készletben van és pedig:

1 kis üveg 1 frt 80 kr. 1 nagy üveg 2 frt 40 kr. o. é.

J. B. Teutsch raktárában Segesvártt.

☛ **Viszont eladók nagyobb vásárlásnál megfelelő engedményben részesülnek** (94) 4—*

NYUJTSUNK KEZET A SZERENCSENEK!

400,000 márk

főnyereményre kedvező alkalmat nyujt az állam által helybenhagyott és **biztositott legujabbi nagymérvü sorsjáték**

Ezen legujabb terv szerint berendezett sorsjáték azon előnynyel bir, hogy néhány hó alatt 7 huzása 51,700 nyereménynek biztos kihuzása történik, melyek közt 400,000 márk főnyeremény. Azonkivül még a következő nyeremények vannak u. m.:

1	nyeremény	250,000	márk.	1	nyeremény	12,000	márk
1	„	150,000	„	24	„	10,000	„
1	„	100,000	„	5	„	8,000	„
1	„	75,000	„	54	„	5,000	„
1	„	50,000	„	105	„	3,000	„
2	„	40,000	„	263	„	2,000	„
3	„	30,000	„	631	„	1,000	„
1	„	25,000	„	873	„	5,00	„
2	„	20.000	„	1,050	„	300	„
12	„	15,000	„	28,860	„	138	„

A huzások tervszerint hivatalosan állapittatnak meg.

Az első és legközelebbi az államtól biztositott pénzsorsoláshoz való sorsjegyek ára:

1	eredeti	egész	sorsjegy	6 márk	vagyis	$3^1/_2$ o. ért. frt.
1	„	fél	„	3 „	„	$1^3/_4$ o. ért. frt.
1	„	$^1/_4$	„	$1^1/_2$ „	„	90 kr.

A megrendelések posta utján beküldendő összegekre a legnagyobb pontossággal teljesittetnek és az ország czimerével ellátott sorsjegyek az illetőknek beküldetnek.

A megrendelésekhez szükségelt **czimlapokat mellékelve küldjük** használat végett a játék tervével együtt dij nélkül, a melyben a nyeremények becsztása és osztályozása, valamint az illető befizetések láthatók, azonfölül a nyeremények jegyzéke minden huzásról az érdekelt feleknek haladéktalanul megküldetik.

A nyeremények kifizetése állambiztositék mellett pontosan történik azonban a Magyarország minden nagyobb városában létező összeköttetéseinknél fogva a felek kivánságára egyenesen kézhez fizettetik.

Gyüjtödénk mindeddig különös szerencsének örvendett, és már számtalanszor nagy nyereményeket fizetünk ki érdekelt feleinknek, u. m.: **250,000, 225.000, 150,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb.

A szilárd alapokra fektetett vállalatnál mindenütt bizva számithatunk élénk részvételre, ennélfogva kérjük, hogy a megrendeléseket annál könnyebben teljesithessük, azokat mielőbb mindenesetre pedig még **folyó év május 31-ke** előtt beküldeni sziveskedjenek

KAUFMANN & SIMON
bank- és váltóüzlete Hamburgban.

U. I. Az ezáltal bennünk helyezett bizalmat köszönettel vesszük s a midőn ezen uj sorsolás kezdetével szives részvételre felkérnők, továbbra is iparkodni el nem mulasztandjuk pontos és reelle szolgálatunk által tisztelt érdekeltjeink teljes megelégedését kiérdemelni. (210) 4—6

Ö császári fensége Rudolf trónörökösnek fenséges arájával Stefánia főherczegasszonnyal május 10-én megtartott

Esküvöi ünnepélyek

alkalmából a birodalom legtekintélyesebb és elősmert legsolidabb kereskedői és iparossai egyesülten elhatározták, hogy az egész föld lakosságát ez örömnapban részeltessék és eme emlékezetes nap örök emlékére ama nap nevezetességét a föld minden rétegén megörökitsék s jövő unokák számára is fentartsák. Mindenki, a ki az alábbi czimre posta utalvánnyal,

csak is 1 frtnyi

csekély összeget beküld, vagy akár postautánvéttellel is kaphat következő

emlékeket és ajándékokat.

Egy remek aranyozott esküvöi medaillont melyen a magas mátkapár jól sikerült arczképe müvészi kivitelben diszlik.

Egy legfinomabb double arany óralánczot mely minden időben valódi aranyként szépen megmarad, férfiak vagy nők számára.

Egy garnitur ing és manchette gombokat divatos és tartós alakban.

Egy pár remek fülbevalót utánzott drágakövekkel.

Egy medaillont Stefánia főherczegnő jól talált miniatur arcképével.

Egy gyürüt, férfi vagy női gyürüt, a kedvelt double aranyból, mely mindig valódi aranynak látszik többféle utánzott drágakövekkel.

Mind eme tárgyak élénk szinü dobozban elcsomagolva **1 frtért megszerezhetők.**

A csomagolás dijtalan.

Figyelmeztetés: Miután a kereskedők szákiródája két hónap óta, megrendelésekkel tulságosan el van halmozva kéretnek a megrendeléseket kizárólag csak is a következő czimre küldeni,

Osztrák áruk raktára
Bécs Rudolffsheim Fischergasse 43. a csillaghoz.

Csász. királyilag szabadalmazott

Haladàs

korszak alkotó jelentőség az

Eczet gyártásban

mely által eléretik az, a mit a legtudományosabb eczetgyártók is eddig elérhetlennek tartottak.

Az én uj és szabadalmazott eljárásom mellett minden eczet ágy, akár nagy akár kicsin egészen önállóan:

1 Hectóliter Spiritusból 10 hectoliter 5 szörös

ECZET ESSENCZIÁT

állit elő.

Azon eczetgyártóknak kik ezen patens használati jógát meg kivánják szerezni, minden irányban meggyözödést garántiát nyujtok a mennyiségi és minőségi haszonról, és laikusoknak kik biztos existentiát ohajtanak alapitani, gyakorlati kiképeztetést adok saját gyáramban.

Tervezet áttekintése és minden közelebbi felvilágositást nyerhetni a szabadalom tulajdonosánál.

J. Langfelder
Likör és eczet gyárában
Budapest III. kerület Ó-Buda.

(271) 1—3

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.